

BỐI CẢNH THỜI ĐẠI VÀ CHÂN DUNG MỘT DŨNG TƯỚNG TRONG NANJUNG ILGI

Trần Xuân Tiến¹

¹tranxuantien188@gmail.com

Ngày nhận bài: 20/01/2017; Ngày duyệt đăng: 20/6/2017

TÓM TẮT

Nanjung Ilgi (난중일기/ Loạn trung nhật ký) là tập nhật ký của Trung vũ công Lee Sun Sin. Tác phẩm ghi chép các sự kiện thường nhật từ đầu năm Nhâm Thìn 1592 đến cuối năm Mậu Tuất 1598. Nanjung Ilgi là nguồn sử liệu quan trọng, cung cấp những thông tin về cuộc xâm lược Hàn Quốc của Nhật Bản. Tác phẩm cũng cho thấy tâm thức, tính cách của đô đốc Lee Sun Sin trong những tình huống, hoàn cảnh của thời chiến. Bài viết nhận diện một số nét khái quát về bối cảnh thời đại và chân dung người anh hùng Lee Sun Sin đã hy sinh thân mình bảo vệ đất nước khỏi cảnh lâm nguy.

Từ khóa: Lee Sun Sin, Nanjung Ilgi, Quy bối thuyền (Geo Buk Seon), anh hùng.

ABSTRACT

Background of era and portrait of an admiral in Nanjung Ilgi

Nanjung Ilgi (난중 일기) or *War Diary of Admiral Yi Sun-Sin* is a personal diary of Admiral Yi Sun-Sin. It was written about daily events between early 1592 (Imjin) and the late 1598 (Musul). Nanjung Ilgi is an important historical source, providing information about the Korean invasion of Japan. It also shows the consciousness and character of Admiral Yi Sun-Sin in the situations and circumstances of wartime. The article identifies some outline of the background of era and portrait of Hero Yi Sun-Sin who sacrificed himself to protecting the country from the dangerous situation.

Keywords: Yi Sun-Sin, Nanjung Ilgi, Turtle Ship (Geobukseon), hero.

1. Vài nét về Nanjung Ilgi

Được viết gần như mỗi ngày trong suốt bảy năm, *Nanjung Ilgi* miêu tả sinh động cuộc sống thường nhật của Lee Sun Sin – chủ nhân cuốn nhật ký – trên biển với các tình huống mà ông phải đối mặt trong *Biển loạn Nhâm Thìn (Imjin waeran)*. Theo đó, tất cả những vấn đề quân sự, các cuộc họp chiến lược, các

chuyến thăm của gia đình, bạn bè, những người nổi tiếng hay những câu chuyện thường phạt, những thư từ cá nhân... đều được Lee Sun Sin trình bày cặn kẽ. Thế nên, *Nanjung Ilgi* trước hết đã thể hiện những tâm tư, cảm xúc của người viết ra nó; sau nữa đã phản ánh rõ nét tình trạng của đất nước Hàn Quốc thời bấy giờ. *Nanjung Ilgi* bao gồm bảy quyển, mỗi

quyền được viết trong khoảng một năm, và có tên ứng với tên cung hoàng đạo của năm đó: Imjin (Nhâm Thìn 1592), Gyesa (Quý Ty 1593), Gabo (Giáp Ngọ 1594), Eulmi (Ất Mùi 1595), Byeongsin (Bính Thân 1596), Jeongyu (Đinh Dậu 1597, riêng năm này có hai phần) và Musul (Mậu Tuất 1598).

Với ngôn ngữ giản dị, văn phong chân thành, *Nanjung Ilgi* được đánh giá là một tác phẩm nghệ thuật đặc sắc minh họa cho khí chất anh hùng và khả năng văn chương của tác giả. Năm 1962, *Nanjung Ilgi* đã trở thành di sản văn hóa quốc gia số 76 của Hàn Quốc. Ngày nay, tác phẩm được quảng bá rộng rãi không chỉ ở Hàn Quốc mà còn được đón nhận nồng nhiệt trên thế giới. Đặc biệt, tác phẩm rất được các nước phương Tây quan tâm mà phần nhiều là với mục đích nghiên cứu kỹ thuật hải chiến và tìm hiểu về cuộc xâm lược của quân Nhật Bản. Tháng 6/2013, *Nanjung Ilgi* đã được Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hợp quốc (UNESCO) đưa vào danh sách *Ký ức Thế giới*.

2. Thời đại chiến tranh và nhiễu nhương triều chính

2.1. Mưu kế quyền bính

Ngay cả khi nước nhà đương cơn nguy biến, cơn khát quyền lực vẫn luôn làm mờ mắt những con người có sẵn dã tâm trong lòng. Với lợi thế là bản ghi chép cá nhân, *Nanjung Ilgi* có nhiều đoạn nhắc đến những mâu thuẫn, những mưu toan của thế giới quan chức thời bấy giờ khi Lee Sun Sin thường phải chứng kiến những cảnh chướng tai gai mắt đó: “Quyền quân So-bi-po đã trở về doanh trại của ông ấy trong đêm trăng sáng, vì Won thủy sử lại định gây rắc rối” [3, 242]; “Phó sử Jang

Heung tới nói rằng việc chỉ huy thủy quân gặp trở ngại là do quan sát sử cản trở” [3, 358]... Không chỉ dừng lại ở việc quan sát và thuật lại mà Lee Sun Sin còn chưa thêm ý kiến của mình đối với những sự việc đau lòng đó. Khi biết chuyện Won Soo (Kwon Yul) muốn cản trở Jeon Yoon (田允 Điền Duẫn) đưa thủy quân đến Geochang (居昌 Cư Xương), Lee Sun Sin bèn cảm thán mà rằng: “Thật là nực cười. Xưa nay, việc đổ kỵ với công lao của người khác đều giống như vậy cả” [3, 176]. Và khi “Nguyên soái đã khiển trách Won thủy sử rất nhiều khiến ông ta không thể ngẩng đầu lên” [3, 176], Lee Sun Sin cảm thấy “thật là đáng buồn cười” [3, 176]. Khi nghe Jeong Sa Rip (Trịnh Tư Lập) tố cáo Soo Baek (Kwon Jun) cố tình vu khống Jeong Sa Rip, Lee Sun Sin cảm thấy thật ái ngại, “con người của thủy sử Kwon sao lại có thể lắm cảm và xảo quyệt như thế được nhỉ” [3, 330]. Lee Sun Sin cũng nhận định “đó chỉ là những lời nói của những kẻ đổ kỵ với Yu Seong Ryong nhằm phi báng ông ấy. Thật là phẫn nộ” [3, 224] khi biết tin “bản cáo phó tướng Yu Seong Ryong (Liễu Thành Long) qua đời đã tới chỗ tuần biên sử” [3, 224]...

Là một người tham gia triều chính, đô đốc Lee Sun Sin không tránh khỏi bị cuốn vào cơn xoáy quyền lực. Ông thường bị ganh ghét và hãm hại. “Phó sử Jang Heung đã tới gặp tôi. Nghe phó sử Jang Heung nói rằng tuần sử Lee Il xử lý công việc rất tội tệ và Lee Il còn đang cố gắng làm hại tôi” [3, 274]; “trong thư của Won Hyung có nhiều nội dung hung ác và xảo trá mà tôi không biết dùng lời nào để nói hết được (...) dường như không có kẻ nào hung bạo và lắm cảm như Won Hyung” [3, 332]. Lee Sun Sin phải đối mặt với những

lời sàm tấu, gièm pha hại người của những thế lực ty hiềm với ông: “Sáng sớm, tôi nhận được mật thư, trong thư có đoạn: “Các tướng thủy quân và lục quân chỉ biết khoanh tay nhìn nhau mà không chịu nghĩ ra kế sách gì để tiêu diệt địch” [3, 240]. Nhận được công văn của Won thủy sử với những lời thách thức “sáng sớm mai chúng ta hãy ra chiến đấu với nhau”, Lee Sun Sin bất giác ngao ngán mà rằng “Tôi không biết phải nói như thế nào về sự hung ác, nham hiểm và lòng đố kỵ của ông ta” [3, 138]. Nhiều khi, Lee Sun Sin trải lòng mình cùng những trang nhật ký: “Trong suốt ba năm nay, tôi sống trên biển và tuyệt nhiên không có chuyện như vậy. Tôi đã cùng các tướng mà thề rằng, ngày nào chúng tôi còn sống, chúng tôi luôn sẵn sàng lấy tính mạng của mình ra để báo thù. Nhưng vì quân địch đóng quân trong sào huyệt hiểm trở, nên chúng tôi không thể dễ dàng xông lên được. Hơn nữa, đời xưa có câu “Biết người biết ta, trăm trận trăm thắng”!” [3, 240]. Sự trải lòng ấy cũng chính là những phân tích, lập luận thể hiện cách nhìn của Lee Sun Sin về triều chính lẫn cuộc chiến. Thế nhưng những phân tích đó đã chưa đến được nơi mà nó cần đến.

Chính những mưu toan chính trị cũng là một phần lý do khiến cho cuộc đời Lee Sun Sin chịu nhiều biến cố thăng trầm. Sinh thời, ông gặp nhiều oan trái, uất ức. Ngay trong lần đại thắng ở trận Myeongnyang (năm 1597), do từ chối mở cuộc tập kích (vì biết rằng khu vực này có nhiều đá ngầm bất lợi cho tàu chiến của quân mình) mà Lee Sun Sin bị vua cách chức, tống giam. Không chỉ mang trọng tội “bất tuân thượng lệnh”, Lee Sun Sin còn bị cáo buộc là uống rượu và chây lười (do

Won Gyun sàm tấu). Sau đó, Won Gyun nhanh chóng thế vào vị trí của Lee Sun Sin. Trước những điều bất công mà số phận dành cho mình, Lee Sun Sin cảm thấy bi đát cho cuộc đời: “tôi đã phạm tội gì mà lại phải nhận sự trả thù như thế này kia chứ? Tình cảnh của tôi, từ cổ chí kim có lẽ chưa từng xảy ra bao giờ, tôi thấy lòng ngực mình đau như ai xé. Chỉ trách mình không gặp thời mà thôi” [3, 433]. Mãi một thời gian sau, Lee Sun Sin mới được minh oan và tiếp tục được trọng dụng để góp công cứu nước.

2.2. Triều chính bất lực

Hiện lên rõ nét qua những trang viết của *Nanjung Ilgi* là hình ảnh thất bại của triều đình. Bị giằng xé và chi phối bởi các bè phái, vua Seonjo đã nhiều lần có những quyết định sai lầm. Ngày 28 tháng 11 năm Giáp Ngọ (1594), Lee Sun Sin viết những dòng đầy tâm huyết: “(...) Thần đã nhiều lần gửi công văn về những nội dung này cho nguyên soái và quan sát sử, nhưng không hề nhận được hồi âm. Thần cũng đã nhiều lần cấp báo lên hoàng thượng, nhưng hoàng thượng cũng không hạ lệnh gì. Thần phải suy nghĩ trăm phương nghìn kế cũng không có cách gì phòng ngự và bảo vệ tổ quốc. Trong tương lai, có thể thủy quân sẽ không thể chống đáng nổi nhiệm vụ của mình mà bỏ cuộc. Thần có chết vạn lần cũng không hề hối tiếc, nhưng việc nước nhà rồi sẽ ra sao?” [3, 262]. Qua những lời tâm sự của Lee Sun Sin, thế hệ hôm nay dễ dàng thấy rõ hình ảnh về một vương triều kém cỏi trong việc trị vì và bảo vệ non sông.

Ở đoạn khác, Lee Sun Sin viết: “Nghĩ tới tình thế của đất nước, chuyện nguy biến của nước nhà tựa như giọt sương mai. Bên

trong thì không có nhân tài có vai trò trụ cột trong việc quyết định các chính sách, bên ngoài thì không có nhân vật nào có vai trò chủ chốt để uốn nắn kỷ cương phép nước, tông miếu xã tắc rồi sẽ thế nào đây không biết nữa. Tâm trạng rối bời, trần trọc không thôi” [3, 306]. Trước những lệnh truyền “kỳ lạ” của triều đình (được tham mưu bởi những gian thần hoặc nhu nhược hoặc dốt nát), Lee Sun Sin cảm thấy mình khó lòng kiểm soát được tâm trạng và lo lắng cho tiền đồ phía trước của đất nước, của dân tộc: “Sách lược của triều đình có lẽ lại như vậy ư? Kế sách của thế sát sử mà như thế này thì không thể thực hiện được. Việc nước nhà mà như thế này thì ta biết phải làm sao đây?” [3, 359].

3. Chân dung dũng tướng

Sinh ngày 28/4/1545 tại Geonchondong, Hansung (nay là Seoul), tuổi thơ của Lee Sun Sin trải qua nhiều biến động khi ông nội của ông bị hãm hại trong một cuộc thanh trừng chính trị dưới thời trị vì của vua Joong Jong. Giống như các thanh niên thời bấy giờ, ông đã sớm nghiên cứu kinh điển Nho gia. Đồng thời, năm hai mươi một tuổi, ông cũng bắt đầu tìm hiểu về nghệ thuật quân sự. Ngay từ nhỏ, thông qua những trò chơi đánh trận giả với các bạn cùng trang lứa ở địa phương, Lee Sun Sin đã sớm thể hiện tài năng lãnh đạo. Ông luôn đạt kết quả cao trong các kỳ thi võ ở Asan. Và khi trưởng thành, tài năng quân sự ấy của Lee Sun Sin đã có cơ hội để cống hiến cho quốc gia và dân tộc.

Vào tháng 8/1572, khi được hai mươi tám tuổi, ông ứng thí kỳ thi tuyển võ quan nhưng không đạt vì trượt môn cưỡi ngựa. Bốn năm sau đó, vào tháng 02/1576, ông thi lại và chính thức bước vào cuộc đời

lính chiến ở tuổi ba mươi hai. Với tính cách khảng khái, cương trực, không ít lần ông bị các bè phái gian thần hãm hại. Cuộc đời binh nghiệp của Lee Sun Sin gặp nhiều trắc trở do gặp nhiều ganh ghét và ông thường bị cấp trên dò xét. Đến năm 1591, trong đợt tuyển chọn nhân tài bảo vệ các vùng biên giới, Lee Sun Sin được phong làm Tư lệnh Hải quân Cảnh tả tỉnh Cholla (Toàn La tả thủy sứ, Yeo Su ngày nay) nhờ sự tiến cử của tể tướng Yu Seong Ryong (Liễu Thành Long) - người đã biết ông từ nhỏ và luôn có niềm tin ông sẽ trở thành một dũng tướng trong tương lai.

3.1. Sáng tạo tàu rùa huyền thoại

Khi đến nơi nhậm chức ở tỉnh Cholla vào năm 1591, Lee Sun Sin đã cảm nhận được sự tất yếu sẽ xảy ra của cuộc chiến tranh chống Nhật. Ông đã tăng cường xây dựng sức mạnh chiến đấu như thắt chặt kỷ luật quân đội, kiện toàn hệ thống phòng thủ ven biển, chú trọng chiến lược đào tạo huấn luyện hải quân, sửa chữa và hoàn thiện vũ khí phòng thủ. Lee Sun Sin đã nghiên cứu những điểm mạnh và điểm yếu của cả hải quân Hàn Quốc lẫn Nhật Bản. Lee Sun Sin nhận thấy người Nhật tự tin vào sức mạnh samurai kiếm sĩ và để tối đa hóa sức mạnh này, Nhật Bản đã xây dựng những chiến thuyền rộng có sức chứa lớn các binh sĩ.

Lee Sun Sin nhận ra một số khuyết điểm trong thiết kế của các thuyền Nhật Bản như: phần lớn chiến thuyền của Nhật là tàu được sửa lại từ tàu buôn nên chỉ phù hợp cho công tác chuyên chở quân lính chứ không thể đặt được đại bác; chiến thuyền của Nhật đều chỉ có buồm hình vuông, không có mái chèo như chiến thuyền của Hàn Quốc; giống thiết kế của

tàu Trung Quốc, các chiến thuyền của Nhật có đáy hình chữ V, tuy là thiết kế lý tưởng cho tốc độ cao nhưng lại khó điều khiển; do dùng đinh để ghép các ván thuyền, nên khi ở dưới nước, đinh trên các chiến thuyền của Nhật bị ăn mòn và lỏng dần, trong khi chốt gỗ nở ra, và làm mỗi nôi chắc hơn... Với tài trí của mình, sau khi nghiên cứu các mẫu tàu bè, Lee Sun Sin đã cải tiến Geo Buk Seon (거북선 quy bô thuyền 龜背船) nhằm chiến đấu hiệu quả với các chiến thuật cũng như vũ khí của Nhật Bản. Các thuyền rùa được thiết kế với mười một khẩu thần công ở mỗi bên thân tàu kéo dài từ mũi tàu đến đuôi tàu. Đáng chú ý, các thuyền rùa được che kín bởi các tấm ván và gai sắt nhằm cản trở việc lên tàu của đối phương. Chính vì thế, ông được mệnh danh là người đã chế tạo tàu chiến bọc thép đầu tiên trên thế giới. Trong cuộc chiến năm Nhâm Thìn, địa tự pháo được Lee Sun Sin sử dụng làm hỏa khí chủ đạo trên các thuyền chiến đấu. Trước khi chiến tranh bùng nổ, Lee Sun Sin đã luôn chuẩn bị cho vũ khí, ngày 12/4/1591, ông “*đã bắn địa tự pháo và huyền tự pháo trên thuyền rùa*” [3, 72] để kiểm tra. Trong *Nanjung Ilgi*, Lee Sun Sin dành nhiều trang viết để nhắc đến công tác chế tác thuyền rùa: “*Sáng sớm, tôi đã cho kiểm tra thợ đóng thuyền và không có người nào nghỉ việc. Đã làm xong tấm ván dùng để đóng thuyền*” [3, 144]; “*(...) càng đóng thuyền và càng quản lý vũ khí càng làm cho quân địch gặp bất lợi, nên tôi cảm thấy yên tâm hơn với việc đó*” [3, 261].

Ngày 13/4/1592, cuộc chiến Nhâm Thìn nổ ra đúng như Lee Sun Sin dự kiến. Hơn hai mươi vạn quân Nhật Bản đã tiến đánh Hàn Quốc với các thuyền chiến bao phủ cả một vùng biển mênh mông. Với sự

chuẩn bị triệt để từ trước đó, cùng với việc phân tích kỹ lưỡng tương quan lực lượng, Lee Sun Sin đã chỉ huy tiêu diệt bốn mươi hai tàu Nhật Bản và thắng lớn trong trận hải chiến trên vùng biển Okpo. Sự cộng hưởng của việc huấn luyện kỹ càng lực lượng hải quân và các thiết kế tinh vi của thuyền rùa mà Lee Sun Sin đã lập nên chiến công hiển hách đầu tiên. Các chiến thắng liên tiếp trong nhiều năm sau đó ở Dangpo, Danghangpo, Hansando và Busan đã thúc đẩy tinh thần chiến đấu của hải quân Hàn Quốc. Trong các chiến thắng của mình, trận chiến vĩ đại ở Hansando không chỉ là một trong những trận đánh lớn nhất của Lee Sun Sin mà còn là một trong bốn trận hải quân lớn nhất thế giới.

3.2. Bộc trung thần khao khát cứu nguy đất nước

Lee Sun Sin luôn trong tâm thế lo lắng cho an nguy của xã tắc: “*Thật khó để có thể bảo toàn cho vùng đất này, thần đang than khóc trên đường đi...*” [3, 86]; “*Không khí ban đêm rất mát mẻ nhưng tôi không sao ngủ được. Nỗi lo lắng việc nước không lúc nào nguôi ngoai*” [3, 147]; “*Tôi ngồi một mình suy nghĩ về việc các con lên đường làm nhiệm vụ mà cảm thấy bất an trong lòng*” [3, 350]. Ông thường tự vấn: “*Tôi là một tướng sĩ, nhưng công trạng không được bằng một hạt bụi, chỉ thuộc lòng nội dung Giáo thư, mà trên gương mặt chỉ thấy sự hổ thẹn với quân sĩ*” [3, 299]. Thậm chí, ông còn làm thơ để bày tỏ tâm ý của mình với quê hương đất nước và bá tánh muôn dân: “*Thăng bình nhị bách niên / Văn vật ba ngàn tư / Quốc hữu thương hoàng thế / Nhân vô ngậm chuyển nguy / Kinh niên phòng hải sách / Khôi phục tư chư cát / Trường khu mộ tướng*

nghi” [3, 265-266]. Sẵn sàng hy sinh bản thân để bảo vệ tổ quốc, ở Lee Sun Sin, sự trung thành với đất nước không hề lay chuyển. Ngay cả khi bị hãm hại rồi bị triều đình thất sủng, ngược đãi, ông vẫn hướng tâm trí và công hiến hết mình cho quốc gia. Khi được triều đình xóa án oan và giao lại chức cũ, Lee Sun Sin không hề tỏ thái độ tự ái, ông vui vẻ nhận lời và tiếp tục cầm quân chiến đấu. Một lần nữa, trở lại chiến trường, tiến quân ra biển khơi, Lee Sun Sin phải đối mặt với muôn vàn khó khăn, thử thách: hạm đội của ông đang trong tình trạng đã bị đánh gần tan, quân đội thì nhụt nhuệ ý khí chiến đấu, nhân dân thì đang run rẩy, sợ hãi trước chiến tranh... Nhưng bằng tài trí của mình, Lee Sun Sin đã làm tròn trách nhiệm bảo vệ non sông, đất nước. Lòng trung thành vô hạn của Lee Sun Sin đối với quốc gia vẫn luôn là tấm gương để hậu thế noi theo.

3.3. Chứa chan lòng yêu nước thương dân

Lee Sun Sin không chỉ là một dũng tướng xuất sắc mà còn là một người lãnh đạo hết lòng yêu nước thương dân. Trong những tình huống nguy cấp, ưu tiên hàng đầu của Lee Sun Sin luôn là sự an toàn của người dân. Ông sơ tán người dân trước nguy cơ có chiến trận xảy ra: “tôi đã cho truyền lệnh đi tới Hữu Thủy Doanh thông báo cho những người dân tỵ nạn phải lập tức lên bờ” [3, 479]. Ông cảm thấy tiếc thương và dâng lên lòng căm phẫn khi quân giặc tàn sát quân dân Hàn Quốc: “Buổi tối, huyện giám huyện Gwang-yang gửi cho tôi danh sách các sĩ quan đã hy sinh ở Jin-ju. Nhìn vào danh sách, tôi thấy vô cùng bi thảm và không thể nén nỗi cơn tức giận” [3, 155]. “Tôi thật đau lòng khi

hay tin núi phía Tây bị thiêu cháy mà không có ai dập tắt” [3, 200]. Bên cạnh đó, *Nanjung Ilgi* còn chứa đầy tình cảm mà Lee Sun Sin dành cho gia đình: “Buổi tối, Yeo Pil, con trai Hoe, Byeon Jon Seo và Sin Gyeong Hwang đã tới gặp tôi, và tôi được biết tin mẹ tôi vẫn khỏe” [3, 200]; “Tôi nhận được tin mẹ tôi vẫn bình an, thật là may mắn” [3, 285]; “Hôm nay là sinh nhật mẹ mà tôi không thể về nâng ly mừng tuổi mẹ, tôi ngồi một mình ngoài khơi và suy nghĩ miên man” [3, 293]...

3.4. Tài trí quân sự

Qua *Nanjung Ilgi*, độc giả ngày nay phần nào hình dung được một số lý do đã giúp Lee Sun Sin giành được nhiều chiến thắng vang dội trước sự xâm lấn của các hạm đội Nhật Bản. Là một tướng lĩnh có năng lực lãnh đạo, Lee Sun Sin luôn biết cách duy trì tinh thần chiến đấu cho các binh sĩ. Ông tôn trọng và san sẻ tình cảm với họ, thường xuyên quan tâm trạng thái tâm lý của các binh sĩ để kịp thời trấn an. “Gần trưa, tôi tập trung các tướng sĩ của tam đạo lại để thết đãi họ một bữa cơm động viên tinh thần và tổ chức thi bắn cung” [3, 351]. Nhiều khi ông trấn trở: “Binh sĩ của đất nước chúng ta đang bị hoang tàn và suy yếu, ta phải làm sao đây?” [3, 333]. Năm đánh trận Myeongnyang (1597), tướng quân Lee Sun Sin đã năm mươi ba tuổi, nhưng ông vẫn tham gia rang muối, đóng tàu và luôn chia sẻ mọi khó khăn, vất vả với binh sĩ.

Lee Sun Sin cũng luôn quan tâm đến vấn đề lương thực thực phẩm. Các công tác kiểm kê rà soát và các công việc khác liên quan đến lương thực đều được ông thường xuyên ghi chép chi tiết trong *Nanjung Ilgi*: “Buổi tối, tôi ghi chép sổ sách về tình hình

luong thực và nhận ba trăm năm mươi hai bao lúa thu hoạch ở đồn điền Heung-yang” [3, 352]; “Hôm nay, tôi đã trực tiếp giám sát việc tiếp nhận lúa thu hoạch ở đồn điền Sun-cheon” [3, 354]; “Buổi tối, tôi đã thổi các gi sắt để làm thành một cái nồi rang muối” [3, 297]...

Trong suốt cuộc chiến Nhâm Thìn, đô đốc Lee Sun Sin đã ghi danh trong lịch sử quân sự hải quân khi bất bại trong hai mươi ba trận chiến. Đây là một kỷ lục hiếm có trong lịch sử Đông Tây. Những chiến thắng vang dội ấy của Lee Sun Sin đã giúp triều đại Joseon kiểm soát được vùng biển của quốc gia. Tuy còn nhiều lý giải khác nhau nhưng các nhà nghiên cứu đều thống nhất ba lý do chính làm nên những chiến thắng hào hùng ấy của Lee Sun Sin. *Một là*, ông đã có sự chuẩn bị kỹ lưỡng cho chiến tranh phòng thủ. Nhờ vậy mà số thương vong của Triều Tiên nhỏ hơn đáng kể so với thương vong của Nhật Bản. *Hai là* ông luôn có những chiến thuật xuất sắc. Ông sử dụng nhiều phương thức khác nhau tùy theo tình hình của thủy triều và các dòng hải lưu. Nhiều lần, ông tận dụng thủy triều để bày trận thu hút đối phương. Đơn cử như trong trận giao tranh ở Hansando vào ngày 08/7/1592, Lee Sun Sin đã dụ các hạm đội Nhật Bản vào vùng biển rộng hơn sau đó tấn công quân xâm lược bằng chiến thuật sáng tạo của mình. Ngày 18/02/1593, Lee Sun Sin cũng “*chiêu dụ thuyền địch thì quả nhiên khoảng hơn mười chiếc thuyền địch đã đuối theo (...) không thể tính hết có bao nhiêu tên giặc Oa đã tử trận*” [3, 97]. Các chiến thuật hải quân xuất sắc của đô đốc Lee đã trở thành một phần của lịch sử hải quân thế giới. *Ba là* ông luôn trung cầu và trân trọng các ý kiến của cấp dưới, ông

luôn khuyến khích cấp dưới sáng tạo, đồng thời ông là một người lãnh đạo luôn nghiêm khắc đề cao các nguyên tắc và điều lệ. Khi hay tin “*các doanh lại (những người tạm thay quyền chỉ huy) đã có những hành vi xâm hại người dân*” [3, 358], Lee Sun Sin liền “*ra lệnh bắt giữ các doanh lại*” [3, 358] và xử trọng tội. Sự nghiêm khắc của Lee Sun Sin luôn được duy trì. Điều này đều được ghi chép lại trong *Nanjung Ilgi*: “*tôi đã xử phạt người của Sun-cheon, Nak-an, Bo-seong và các sắc lại vì tôi không thận trọng và chậm trễ trong công việc chuẩn bị binh sĩ*” [3, 223].

Việc đánh bại sự xâm lược của Nhật Bản trên mặt trận hải chiến vào những năm 1590 đã trở thành niềm tự hào của Hàn Quốc. Sau này, chiến thắng ấy được giới nghiên cứu lịch sử đánh giá là một cuộc chiến đáng kinh ngạc giữa những người không lồ Đông Á. Trong cuộc chiến, đô đốc Lee Sun Sin nổi lên như là một trong những vị đô đốc vĩ đại nhất trong lịch sử phương Đông. Ngày nay, Lee Sun Sin vẫn được nhân dân Hàn Quốc tôn thờ. Bức tượng đài tướng quân Lee Sun Sin được đặt ngay giữa quảng trường Gwanghwamun (광화문 Quang Hóa Môn 光化門) ở trung tâm thủ đô Seoul đã khiến ông trở thành người anh hùng bất tử đối với mọi người dân Hàn Quốc.

4. Kết luận

Nếu như dân tộc Việt Nam thường tự hào về câu chuyện Ngô Quyền đại thắng quân Nam Hán trên sông Bạch Đằng năm 938, và sau nữa, như sự hồi sinh của lịch sử, cũng tại Bạch Đằng Giang huyền thoại, danh tướng Trần Hưng Đạo bao phen phá tan quân Nguyên Mông xâm lược, thì trong mỗi trái tim của người dân Hàn

Quốc, hình ảnh Lee Sun Sin luôn được tưởng nhớ với các trận thắng liên tiếp đánh bại hải quân Nhật Bản. Bắt đầu sự nghiệp quân sự của mình ở tuổi ba mươi hai, đô đốc Lee Sun Sin đã dành gần như trọn vẹn cuộc đời để bảo vệ đất nước. Sau khi chịu thua đau trước tướng Lee Sun Sin trong hai trận hải chiến Hansan và trận hải chiến Myeongnyang, chính tướng Nhật là Yasuharu Wakisaka đã gọi Lee Sun Sin là

dũng tướng vĩ đại. Thông qua *Nanjung Ilgi* – như thể một biên bản tường thuật từ chiến trường, hình ảnh của vị tướng tài ba ấy với cuộc đời binh nghiệp thăng trầm cùng bức tranh xã hội rộng lớn thời bấy giờ hiện lên thật rõ ràng, chân thực. Là bài học về lòng yêu Tổ quốc và tình yêu thương con người, trong hoàn cảnh hiện đại ngày nay, tác phẩm *Nanjung Ilgi* càng thêm có ý nghĩa.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Marc Jason Gilbert, “Admiral Yi Sun-Shin, the turtle ships, and modern Asian history”, *Education about Asia* Volume 12, Number 1, Spring 2007, pp.29-35.
- [2]. Trần Quang Minh chủ biên, 2013. *Tập bài giảng Tìm hiểu đất nước và con người Hàn Quốc*, Tài liệu lưu hành nội bộ, Viện Nghiên cứu Đông Bắc Á, Hà Nội.
- [3]. Lee Sun Sin, No Seung Seok dịch Hán – Hàn, Đào Thị Mỹ Khanh chuyên ngữ tiếng Việt (2015), *Nhật ký trong gian lao*, NXB Văn hóa – Văn nghệ TP.HCM, TP.HCM.
- [4]. *The War Diary of Yi Sun-sin*, <http://www.koreanhero.net/en/WarDiary.htm>
- [5]. Kim Moon – Jo chủ biên, Phạm Quỳnh Giang dịch (2016), *Người Hàn Quốc là ai? – 38 mật mã làm nên bản sắc người Hàn Quốc*, NXB Văn hóa Văn nghệ TP.HCM, TP.HCM.